

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1714/2018
22.04.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић и Данијеле Николић, чланова већа, у парници из радног односа тужилаца АА из села ..., Општина ..., ББ из ..., ВВ из села ..., Општина ..., Република ..., ГГ из села ..., Општина ..., ДД из села ..., Општина ..., ЋЋ из села ..., Општина ..., ЕЕ из села ..., Општина ..., ЖЖ из ..., Општина ..., ЗЗ и ИИ обојица из ..., чији је пуномоћник Милић Милић адвокат из ..., против туженог „Кодар Енергомонтажа“ Друштво са ограниченом одговорношћу за пројектовање и изградњу енергетских и телекомуникационих објеката са седиштем у Београду, чији је пуномоћник Зоран Стојков, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду и накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 4078/2017 од 06.11.2017. године, у седници већа одржаној дана 22.04.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 4078/2017 од 06.11.2017. године, става првог изреке.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 3729/11 од 25.05.2017. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужилаца и поништена као незаконита решења о отказу уговора о раду идентификована у овом ставу изреке за сваког тужиоца њиховим бројем и датумом доношења. Ставом другим изреке, усвојен је део тужбеног захтева тужилаца и обавезан тужени да на име накнаде штете уместо враћања на рад сваком од тужилаца исплати новчани износ наведен у овом ставу изреке са законском затезном каматом на сваки износ почев од 25.05.2017. године до исплате, у року од осам дана од дана пријема пресуде. Ставом трећим изреке, одбијен је део тужбеног захтева којим су тужиоци тражили да се тужени обавезе на исплату накнаде штете уместо враћања на рад преко износа досуђених у ставу другом изреке па до тражених износа са законском затезном каматом почев од дана пресуђења па до исплате. Ставом четвртим изреке, утврђен је прекид поступка по тужби тужиоца ДД. Ставом петим изреке, обавезан је тужени да исплати трошкове поступка тужиоцима у новчаним износима наведеним у овом ставу изреке, у року од осам дана од дана пријема пресуде под претњом принудног извршења.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 4078/2017 од 06.11.2017. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П1 3729/11 од 25.05.2017. године у ставу првом, делу става другог изреке којим је обавезан тужени да накнади тужиоцима штету уместо враћања на рад, у ставу четвртом и петом изреке. Ставом другим изреке, укинута је пресуда Првог основног суда у Београду П1 3729/11 од 25.05.2017. године у делу става другог изреке којим је обавезан тужени да тужиоцима на износе накнаде штете уместо враћања на рад плати затезну камату од 25.05.2017. године до исплате. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова поступка по жалби.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешне примене материјалног права и прекорачења тужбеног захтева.

Тужиоци су поднели одговор на ревизију.

Одлучујући о изјављеној ревизији, на основу члана 399. Закона о парничном поступку („Службени гласник Републике Србије“, број 125/04 и 111/09 - ЗПП) који се у овом поступку примењује на основу члана 506. став 1. ЗПП („Службени гласник Републике Србије“, број 72/11), Врховни касациони суд је нашао да ревизија туженог није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 9. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, нити су учињене битне повреде одредаба парничног поступка из тачке 2, 6, 8, 10. и 11. става 2. означене одредбе на које тужени, погрешно се позивајући на члан 374. став 2. тачке 2, 6, 8, 10. и 11. важећег Закона о парничном поступку, указује у ревизији. Ревизијом се конкретно не наводи ниједна одредба процесног права коју другостепени суд није применио или је погрешно применио, због чега нису основани ни наводи ревидента о битним повредама одредаба парничног поступка из члана 361. став 1. ЗПП, учињеним у другостепеном поступку.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиоцима су решењима туженог од 01.03.2010. године отказани уговори о раду на основу члана 179. тачка 9. Закона о раду, уз исплату отпремнине. Управни одбор туженог је 24.12.2009. године донео одлуку о покретању поступка решавања вишка запослених и предлог програма решавања вишка запослених којим је предвиђено да ће радни однос престати за 104 запослена од укупно 537 запослених на неодређено време, као и да тужени није у могућности да на њих примени неку од мера предвиђених чланом 155. тачка 5. Закона о раду. Предлог Програма решавања вишка запослених достављен је Националној служби за запошљавање и синдикалној организацији код туженог, а Националној служби за запошљавање достављена је и допуна предлога Програма. Тужени је 10.02.2010. године донео Програм решавања вишка запослених у којем су резултати рада предвиђени као критеријум за утврђивање вишка запослених. Правилником о организацији туженог и систематизацији радних места од 22.09.2009. године сва радна места на која су тужиоци били распоређени број извршилаца одређен је по потреби.

Оцењивање тужилаца извршено је 15.12, односно 25.12.2009. године. Критеријуми оцењивања, исказани у одговарајућим обрасцима за оцену успешности запослених, били су стручност, квалитет и креативност у раду, мотивисаност за рад, самосталност, радна и пословна дисциплина, тимски рад и однос према другим запосленима. Тим обрасцима су за све тужиоце, осим за тужиоца ББ, наведене појединачне и збирна оцена као и нумерички изражена просечна успешност. Оцењивање тужилаца распоређених у радну јединицу „...“ извршио је руководилац радне јединице у сарадњи са шефовима градилишта на којима су ти тужиоци радили. Приликом оцењивања запослених са циљем да се утврди вишак запослених, коришћене су оцене утврђиване ради признавања права на стимулацију. Тужиоци нису били упознати са датим оценама.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су у овом спору правилно применили материјално право.

Одредбом члана 179. тачка 9. Закона о раду прописано је да послодавац може запосленом да откаже уговор о раду ако за то постоји оправдан разлог који се односи на радну способност запосленог, његово понашање и потребе послодавца, и то ако услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла или дође до смањења обима посла. Према члану 153. став 1. тачка 3. тог закона, послодавац је дужан да донесе Програм решавања вишка запослених ако утврди да ће због технолошких, економских или организационих промена у оквиру периода од 30 дана доћи до престанка потребе за радом запослених на неодређено време, и то најмање 30 запослених код послодавца који у радном односу има преко 300 запослених на неодређено време. Сходно члану 155. став 1. тачка 4. Закона о раду, програм нарочито садржи критеријуме за утврђење вишка запослених.

У конкретном случају, тужени је донео Програм решавања вишка запослених којим је, између осталог, предвидео и критеријуме за утврђивање вишка запослених. Међутим, побијана решења о отказу уговора о раду заснована су на оцењивању тужиоца извршеним пре ступања на снагу Програма, што донета решења чини незаконитим.

У том контексту, нису основани наводи ревизије да су решења о отказу уговора о раду законита, јер су примењени критеријуми предвиђени Програмом и општим колективним уговором, те да тужиоци нису доказали да су послове обављали успешније од других запослених, с`обзиром на примену критеријума пре доношења Програма, од када започиње процедура решавања вишка запослених у смислу чланова 153. и 155. Закона о раду. Нису основани ни наводи ревизије о погрешној примени материјалног права - члану 191. став 4. Закона о раду, на основу којег су тужиоцима досуђени новчани износи због незаконите одлуке о престанку радног односа, а који нису захтевали да буду враћени на рад.

Сходно изложеном, на основу члана 405. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

Председник већа - судија

Бранислав Босиљковић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић